

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Balios okres, Neb.; ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb.; ve Wilson, Kans, pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia, pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn, pro stát Minnesota a v Tyardi, S. D., pro stát South a North Dakotu.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$2.00, Pro Kanadu \$2.50, Do Evropy \$3.00 ročně.

něžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujeme-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

SRBSKO.

Při dnešním uzavírání otázky míru nebo války jest nutno, aby americký lid pochopil otázku, jež jest ve všeobecné záhadě a výhradně poměry, jediné podmínky, za kterých jest spravedlivý mír možným. A před mnoha jinými věcmi v nynějším hrozném zápase přichází otázka Srbska. Byl to útok Rakouska na Srbsko, který předešel všeobecné vzplanutí a onen útok byl následkem spravedlivého rozhodnutí Srbska, že brániti bude svou vlastní svobodu a udržovati svou nezávislost.

Podporování rakouského útoku na srbskou svobodu Německo vyvolalo světovou válku. Kdyby bylo Německo dodrželo své takové zadržu v nynějším válece, jak předpokládalo a na jaký se připravilo, bylo by dosáhlo svrchovanosti v Evropě, jak se nějaký čas Napoleon těšil.

Německo však nebylo úspěšné v širším slova smyslu a velká jeho možnost nemůže býti uskutečněna. Ale ono bylo úspěšné v jiném stupni a tento částečný úspěch umožnil mu vzlésti v ruce jeho kontrolu Balkánu a na západní provincie Ruska. Dnes Německo dominuje celou centrální Evropu a kontroluje též tureckou vojenskou politiku.

Jestliže pravým účelem německých návrhů míru jest jednoduché dovolení Německu, aby realizovalo ve svůj prospěch využívalo nyníšního podmaněného území, aniž by musilo hradiť vydání na další jich obhajobu a konsolidovat je jako basi pro další útok na Evropu, pak mír byl by pouhou iluzí a pašvilou a nikdo, jenž věří ve svobodu nebo demokracii nemohl by si přáti takového uspořádání.

Podstatná zkouška pravého účelu Německa musí býti nalezena v návrhu, jaký Německo učiní, jestliže ho vůbec učiní, ohledně podmaněného území. Pokud se týká Německa, zdá se, že jest volno ujmít všechny koncese. Ale Belgie tvoří onu část původního plánu jeho, který už nemůže býti více uskutečněn. Pokud pak se týká severní Francie, Německo zdá se býti rovněž povolno; ale severní Francie není více zahrnuta v německém plánu ve smyslu zisku a války. I ti nejméně pacifističtí Němci chápou dnes zcela dobře, že nemůže dojíti k žádnému míru, pokud stává otázka držení Belgie anebo nějaké části Francie. Prohlášení jakýchkoli území míru na některé z těchto území míru bylo zajisté války až do naprostého vysleání Evropy, jež by zajisté postihlo více Německo než britického nebo francouzského nepřítele jeho.

Ale otázka srbská není o nic méně důležitá v oči neutralizace světa. Srbsko má přesně tytéž náreky na uznání jako Belgie. Bylo by to porušením doktriny moderní civilizace, kdyby Srbsko mělo býti známeno a čtyři miliony Srbů prosláný německému pánu nebo pánu rakouskému, který sám jest ve vleku německého pána úplně pod jeho kontrolou. Hlavní otázku nynější války jest právo menších ná-

rodů, aby mohly žiti svým vlastním životem a ježto Německo vyvolalo tuto otázku, musí také přivoditi její rozluštění.

U správně soudících lidí zde i jinde nemůže touha po míru vyvolati jiných otázek, než zákony spravedlnosti. Srbsko, které už spěšně čelilo před dvěma a půl roky Rakousku, čítalo asi tolik obyvatelstva, kolik ho čelilo na této pevnině Velké Británii při vypuknutí americké revoluce. — Tito Srbové byli právě tak rozhodnutí zůstati svobodnými, jako američtí revolucionáři a měli to též právo na svobodu a nezávislost, pro niž bojovali po staletí — jedinou proti tureckému barbarovi z jihu a po druhé proti organizovanému despotismu ze severu.

Pakliže jsou Němci ochotni upustiti od svých plánů v případě Francie a Belgie, není méně nutno, aby upustili od svých plánů, pokud týkají se Srbska. Svět si nemůže zakoupiti mír za obětování svobody několika milionů mužů a žen; civilizaci nemůže býti pomoci otroctví obětí nebo menší části lidu evropského. Vykližení Belgie a čtení nároku na Srbsko bylo by u Německa popírání všeho, co nynější válka míní pro ty, kdož věří, že německé invaze na svobodu člověčenstva musí býti odražena.

U SMRTELNÉHO LO. ZE RAKOUSKA

Známý předák francouzských socialistů Gustav Hervé poukazuje ve svém listě "La Victoire" pod horejším nadpisem na blízký se konec Rakouska i vybízí nezávislé oči před tímto velkým problémem evropské politiky. — Rakousko-Uhersko je seskupením národu, které byly podmaněny a zročeny v různých stupni německým rodem Habsburgu, jenž se opíral o malé jádro Němci. Mezi 52 mil. poddaných má František Josef celkem 10 milionů Němců obývajících téměř výhradně země hraničí s německou říší. Kdyby se od poraženého Rakousko-Uherska oddělilo všechno neněmecké vznikly by stát česko-slovenský, maďarský stát v rovině uherské, Polsko, obsahující tři zlomky bývalé Polska, Rumunsko, zvláště o Sedmihradsku a Srbsko, zvláště o Bosnu a Hercegovinu i země chorvatské. Lee co se má státi s 10 miliony rakouských Němců? Připojili se k Německu, vyjde Německo z války ještě osiřelým. Tak mluvili odparci všeobecné likvidace Rakousko-Uherska, i radí zachovati trialistický stát rakousko-česko-slovensko-uherský, složený z 10 milionů Němců, 10 milionů Čechů a Slováků i 10 milionů Maďarů, kdežto zbytek by byl připojen k souedním státům.

Je jisto, že připojení 10 milionů Němců rakouských k Německu při úplné likvidaci Rakousko-Uherska, je myšlenkou pro francouzské veřejné mínění dosti nepřijemnou, leč sluší uvážiti, že Německo po válce nebude již mít 69 milionů obyvatelů, nýbrž bude zmenšeno o 1 a půl milionu obyvatelstva alsasko-lotrinského, 300,000 Dánů, 3 milionů Poláků a snad také o 2—3 miliony smíšeného obyvatelstva ve Vých. Prusích. Možná dokonce, že Německo ztratí též 5 až 6 milionů obyvatelstva na levém břehu Rýna. Ne že by mělo být připojeno proti své vůli k Francii, ale je možno, že spojení z něho utvoří nezávislý stát, podobně jako spojení r. 1815 od Francie odloučili francouzskou Belgiu, aby zmenšili napoleonskou Francii. Takto by rakouských Němců připojení k Německu značně zmenšeno, při nejmenším o živly neněmecké. — Leč právě proto, aby se Německo zmenšilo a zeslabilo, nutno znáti i Rakousko-Uhersko, neboť kdyby se tato říše zachovala, třeba zmenšena, je nebezpečí, že by ji Německo prostřednictvím 10 milionů Němců opět ovládlo celou.

Ke článku je připojena národní mapa národnosti v Rakousko-Uhersku. "Čechoslav. "

SNABY O KULTURNÍ JEDNOTU VŠECH NÁ. RODU SLOVANSKÝCH

Ználo by se, že snaby o kulturní jednotu všech národů slovanských pěstovati by se měly hlavně jejich tiskem, ano zdálo by se zcela v téže době nynější války jest právo menších ná-

vropské, že jednotlivé kmeny slovanské tím spíše chápati by měly povinnost, ku které se třeba hlásiti straně, kam obrátí všichni zřetel svůj, aby z tohoto boje vlády, ústka a pronásledování vyšlo Slovanstvo nejen volné a svobodné, ale očištěné, svorné a kulturně nad jiné povýšené, protože bije se pouze a jedině za pravdu a právo se svými spojenci, již sblbili malých národům všem chrániti právo jejich na žiti a vlastní rozvoj svůj! A tento slib měl by býti posílu všem těm bratrům našim a sestřám ve vlastech našich slovanských, trpičím, krvavejším, ano i zdeptaným, jako měl by nutkati všechny ty ženy a dzery pocházející z jedné rodiny slovanské, po své rozpřálené, v zahraničí a hlavně v této naší nové vlasti, veliké republice Spojených Států amerických, aby pomáhali, aby snažili se učiniti vše, co tým tam doma schází, co vyžaduje síce našich obětí, však obětí celkem a poměrně menších těch, jež na oltář svobody Slovanstva kladu dosud Rus v první radě a položily nešťastná Srbska a Polka. (Že Němci dali Poboe "samostatnost" na papíře, na věci mnoho nemění a doufáme, že se Poláci nedají nychytati). Nač si toho upírati, nač klamati se zámyslně, když přece víme, "kdo strasně ty jatky lidské v Evropě vyvolal, proč je vyvolal, a že složen o záhubu nejen národa srbského Německem napadeného, ale o odstranění ruského a tedy slovanského vlivu na Balkáně, o cestu, jež vedla by přes Cařihrad do Asie a zájmy německé i obehodní nadvládu podél dráhy východní z po Bagdad a přes Kairo do Egypta. Tak Němci tlačí na ve Východ a Rakousk by mu, třeba tu bylo národu slovanských nejvíce, pokud kmenu se týče, pouhým nástem k dosazení německých nah. Německý tisk připravoval po léta půdu, nejen k tomuto rozmaru, k odvětí vůči Francii, ale i k přeměně vlivu Anglie, Itálie a zvláště hlavního, ruského. A tyto zásluhou tohoto německého záměru, že v každém středním městě, které državy na Balkáně vliv německý pomáha, ale jistě dral se před, pomáhaje obchodu a průmyslu na jedné a diplomaticky a politicky zájmy na straně druhé, zejména tam, kde německá mříža již dostala se na trůn a tak eziakem ovládaných národů slovanských i jiných. Tisk německý podporuje vládu svou, vypořádání i v zařízení německých zastavů kulturních, učebních a škol i pečoval všemožně o uplatnění výchovných ideí germánských, kdekoliv se dalo: v Cařihradu aneb v Athénách, v Sofii aneb v Bukurešti, na Cetyni aneb v Bělehradě, tak pracovaly v Evropě i jinde vesměr německé časopisy, kterým i říše docházely pokyny a německý tisk židovsko-uherský věnoval tímto pokynem, pomáhajícím při úplné likvidaci Rakousko-Uherska, je myšlenkou pro francouzské veřejné mínění dosti nepřijemnou, leč sluší uvážiti, že Německo po válce nebude již mít 69 milionů obyvatelů, nýbrž bude zmenšeno o 1 a půl milionu obyvatelstva alsasko-lotrinského, 300,000 Dánů, 3 milionů Poláků a snad také o 2—3 miliony smíšeného obyvatelstva ve Vých. Prusích. Možná dokonce, že Německo ztratí též 5 až 6 milionů obyvatelstva na levém břehu Rýna. Ne že by mělo být připojeno proti své vůli k Francii, ale je možno, že spojení z něho utvoří nezávislý stát, podobně jako spojení r. 1815 od Francie odloučili francouzskou Belgiu, aby zmenšili napoleonskou Francii. Takto by rakouských Němců připojení k Německu značně zmenšeno, při nejmenším o živly neněmecké. — Leč právě proto, aby se Německo zmenšilo a zeslabilo, nutno znáti i Rakousko-Uhersko, neboť kdyby se tato říše zachovala, třeba zmenšena, je nebezpečí, že by ji Německo prostřednictvím 10 milionů Němců opět ovládlo celou.

U slova "samostatnost" na papíře, na věci mnoho nemění a doufáme, že se Poláci nedají nychytati). Nač si toho upírati, nač klamati se zámyslně, když přece víme, "kdo strasně ty jatky lidské v Evropě vyvolal, proč je vyvolal, a že složen o záhubu nejen národa srbského Německem napadeného, ale o odstranění ruského a tedy slovanského vlivu na Balkáně, o cestu, jež vedla by přes Cařihrad do Asie a zájmy německé i obehodní nadvládu podél dráhy východní z po Bagdad a přes Kairo do Egypta. Tak Němci tlačí na ve Východ a Rakousk by mu, třeba tu bylo národu slovanských nejvíce, pokud kmenu se týče, pouhým nástem k dosazení německých nah. Německý tisk připravoval po léta půdu, nejen k tomuto rozmaru, k odvětí vůči Francii, ale i k přeměně vlivu Anglie, Itálie a zvláště hlavního, ruského. A tyto zásluhou tohoto německého záměru, že v každém středním městě, které državy na Balkáně vliv německý pomáha, ale jistě dral se před, pomáhaje obchodu a průmyslu na jedné a diplomaticky a politicky zájmy na straně druhé, zejména tam, kde německá mříža již dostala se na trůn a tak eziakem ovládaných národů slovanských i jiných. Tisk německý podporuje vládu svou, vypořádání i v zařízení německých zastavů kulturních, učebních a škol i pečoval všemožně o uplatnění výchovných ideí germánských, kdekoliv se dalo: v Cařihradu aneb v Athénách, v Sofii aneb v Bukurešti, na Cetyni aneb v Bělehradě, tak pracovaly v Evropě i jinde vesměr německé časopisy, kterým i říše docházely pokyny a německý tisk židovsko-uherský věnoval tímto pokynem, pomáhajícím při úplné likvidaci Rakousko-Uherska, je myšlenkou pro francouzské veřejné mínění dosti nepřijemnou, leč sluší uvážiti, že Německo po válce nebude již mít 69 milionů obyvatelů, nýbrž bude zmenšeno o 1 a půl milionu obyvatelstva alsasko-lotrinského, 300,000 Dánů, 3 milionů Poláků a snad také o 2—3 miliony smíšeného obyvatelstva ve Vých. Prusích. Možná dokonce, že Německo ztratí též 5 až 6 milionů obyvatelstva na levém břehu Rýna. Ne že by mělo být připojeno proti své vůli k Francii, ale je možno, že spojení z něho utvoří nezávislý stát, podobně jako spojení r. 1815 od Francie odloučili francouzskou Belgiu, aby zmenšili napoleonskou Francii. Takto by rakouských Němců připojení k Německu značně zmenšeno, při nejmenším o živly neněmecké. — Leč právě proto, aby se Německo zmenšilo a zeslabilo, nutno znáti i Rakousko-Uhersko, neboť kdyby se tato říše zachovala, třeba zmenšena, je nebezpečí, že by ji Německo prostřednictvím 10 milionů Němců opět ovládlo celou.

Mluvíti jen, nestačí nikterak, taková vzájemnost a jednotnost slovanská, bylo by málo nebo evropské události posunuly slovanskou otázku do mnohem vážnějiho postavení a řínce výraznějšího i v zemi této kde není málo na překážku, abychom si nerozuměli, nevěděli, kterou jediné opravdovou cestou se bráti. Než které strany naše balancují mezi dvěma dosud protilehlými poli: jeden se zove Rakousko a druhý Rusko. Jako červená nit vlně se sléhvami Slovany tato balancující tendence a zisk náš někdy jeví dosti silnou oávu bezradnosti! V jednu však všichni se shodujeme, že po válce této bude po Rakousku, musí být a ty vzdávající se mnohé pluky slovanské, naše české družiny, pomocná družstva, jako hrnutí za osvobození všech našich vlastí nejlépe dokazují, neboť Austria stala se slovanské společnosti i vác lidem spravedlivě čímsi zosobněným, basilicím a tak vítězství spojení jest naším vítězstvím, jest vítězstvím slovanské a tedy národnosti otázky a vítězstvím bratra, jenž pováže za bratry své meče tasit, vítězstvím veliké Rusie.

To si musíme uvědomiti, to musíme znáti a o tom jině dle svých sil poučovati, působice ovšem v řadách svých k tomu, aby Slovanstvo vesměr hlavně u Američanů získávalo na jméno a zvyku dobrého, aby seznávali naši práci, naše přičinění i naše snahy, museli přijít k tomu náhledu, že nejen všichni Slované jsou dobřími a americkými občany, ale pývodu svého dbali, byli jsme a budeme pro rovnost a svobodu všech národů uvědoměných a přičinlivých. Musíme tudíž do věci jiti hloub, organizovati se a postupovati v jednom řádu skaaněním soustav. Je převést se dle to po straně praktické může přiměti i nejlepší instituce, jakou jest to naše Sokolské, jež i v době zkoušky největší se osvědčilo! Vznešenci aky Tyrsovy, jako pravou touhu po dokonalejším, volnějším a silnějším žiti národním, staly se záhy největším všech Slovanů. Bylo

miž tu jsme bez odporu ve stálé soutěži, nemluvě ani o společných našich podpůrných, výpomocných, průmyslu a práci. A co mohli bychom býti dále, kdybychom na vzajem si ruku podali a šli společně, kde dnes o osvobození našich tam doma se jedná, kde nyní jakož i po válce tolik bude pomoci a prací, a hmotné třeba i tisku našeho stálá péce a soustavné používání, vedle všeho toho, co dnes každý kmen zvláště konáme, tříditelé síly své a zapomínáme slova švatoplukových o prutech spojovací, jež v silném, zdravém a mnohnutém čelku těžko se lámou, kdežto proutky jednotlivé i pod menším nápozem praaskají...

Bylo roku 1887, kdy naposlí jsme řadu článků "Češi a Poláci" "Češi a Slováci" a "Češi a Srbové" a p., v nichž poukazovali jsme na možné výhody vzájemnosti slovanské, ano i výhody, jež maby by vzejtly ze styků společenských, styků výchovných a národohospodářských, jež záhy na poli občanských eností a vzájemné posily politické ukázaly by výsledky takové, že nebyl by již žádný Slovan, at ten či onen pouhým nástrojem různých klik poříčkových a jayích, pouhým "zbožím pracovním," s nímž netřeba počítati, aneb žvitem nežádoucím. Činnost naše poučením vzájemným, poznáváním se a vzájemnou výchovou by se doplňovala i šlo by se k metám nejvyšším a to tak, že vliv tisku našeho i jiné by u všech příležitostech se počitovalo. Kruh čtenářstva by se jistě rozšířil a národní snahy naše v jednotlivých táborech se rovněž posílily, vedle celku zmožnutého. Idea slovanské vzájemnosti doeházela pochopení již od nejstarších dob hlavně u nás Čechů a nyní toho pochopení mělo by býti nejvíce! Novodobá myšlenka slovanská se sílem a přezrnost od druhého poloviti osmnáctého století nyní v šestém století krví se početi na bojištích evropských a nám zde zejména v tisku slovanském ukládá určitě povinnost ku splnění such osvětových, národních, ano i politických a hlavně ovšem výchovných v lidu našem i jeho zadržu v budoucnost! Zajme tu sice za jiných poměrů, v jiném prostředí a ve styku s mnohými živly jiných národností, ale to nabádati musí nás k napjetí všech sil na sebezachování, jako zachování těch našich tam doma.

Mluvíti jen, nestačí nikterak, taková vzájemnost a jednotnost slovanská, bylo by málo nebo evropské události posunuly slovanskou otázku do mnohem vážnějiho postavení a řínce výraznějšího i v zemi této kde není málo na překážku, abychom si nerozuměli, nevěděli, kterou jediné opravdovou cestou se bráti. Než které strany naše balancují mezi dvěma dosud protilehlými poli: jeden se zove Rakousko a druhý Rusko. Jako červená nit vlně se sléhvami Slovany tato balancující tendence a zisk náš někdy jeví dosti silnou oávu bezradnosti! V jednu však všichni se shodujeme, že po válce této bude po Rakousku, musí být a ty vzdávající se mnohé pluky slovanské, naše české družiny, pomocná družstva, jako hrnutí za osvobození všech našich vlastí nejlépe dokazují, neboť Austria stala se slovanské společnosti i vác lidem spravedlivě čímsi zosobněným, basilicím a tak vítězství spojení jest naším vítězstvím, jest vítězstvím slovanské a tedy národnosti otázky a vítězstvím bratra, jenž pováže za bratry své meče tasit, vítězstvím veliké Rusie.

To si musíme uvědomiti, to musíme znáti a o tom jině dle svých sil poučovati, působice ovšem v řadách svých k tomu, aby Slovanstvo vesměr hlavně u Američanů získávalo na jméno a zvyku dobrého, aby seznávali naši práci, naše přičinění i naše snahy, museli přijít k tomu náhledu, že nejen všichni Slované jsou dobřími a americkými občany, ale pývodu svého dbali, byli jsme a budeme pro rovnost a svobodu všech národů uvědoměných a přičinlivých. Musíme tudíž do věci jiti hloub, organizovati se a postupovati v jednom řádu skaaněním soustav. Je převést se dle to po straně praktické může přiměti i nejlepší instituce, jakou jest to naše Sokolské, jež i v době zkoušky největší se osvědčilo! Vznešenci aky Tyrsovy, jako pravou touhu po dokonalejším, volnějším a silnějším žiti národním, staly se záhy největším všech Slovanů. Bylo

to zcela přirozené, že právě zvláště řísy výchovy sokolské, upozornily na sebe také ostatní národy slovanské, kteří byli pronásledováni týmž osudem, úpěly a zápasily ve vlastech svých se stejnými poměry nevolnickými. I zde v Americe ukázalo se, na kolik Sokol přispěti může k povzneseí lidu svého. Ovšem, že se myšlenky sokolské na půdě jiných národů slovanských nedarilo hned tak, jako v půdě, ze které vyrostla, vždyt chyběl jí tam z počátku zvláště užší vztah ke vnitřní povaze lidu a tak bylo mnoho pokusů zmařeno nepochopením, nepřítelí doby, nedostatkem vůdčích sil zejména v tisku a pod. Ale tu přišly společné sloty, jež mocným popudem k nové byly činnosti a vzpruhou k zahájení nové práce slovanské, vedle zájezdů českých výprav sokolských k bratrům slovanským a konečně i do všech těch zemí, kde dnes jsou naši spojenci, minime ovšem v prvé řadě Francii, Belgii, Itálii a Anglii. První símě užení Tyrsova zde v Americe pak po našem vzoru a na nás popud v půdu svou vložili bratři Poláci, pak bratři Slováci, Slovinci, Srbové a Chorvaté a konečně i Rusíni. Vůde stalo se Sokolstvo pevným článkem národního ústrojí čili všude zbudován byl ústředí té pravé vzájemnosti slovanské, ano i tam, kde sice dbalo se pečlivé výchovy mládeže, ale dle vzorů ezičích kdys, ne-li docela německých, jako byl do nedávna i na Rusi. Tu německé Turuverciny s úspěchem byly zakládány a snaha sokolská se rozšířela, až konečně i tam přilhlžili se vlivem našich učitelů ke společnému kmeni sokolskému. A stalo-li se tak Sokolem, proč by nemohlo se státi tiskem — tiskem slovanským, jenž převzal by ten nejkrásní úkol nejen výchovný, ale i hlubokého významu, kdež působilo by se na společně naše i kruhu jiných poučení i uznání se se všemi tužbami našimi. Ukázali bychom v čas, když doma zatím nemohou, že Slovinci nejsou výbojni, ale bráni pouze, co jim přiroda svěčila doma, kdežto zde vedle jiných národností, že zdatně uplatni se hodlají, naplňující ten veliký "melting pot" krví zdravou a silami dobrými! Doklady o tom, díkyzy přesvědčuji a jedině spravné informacím mohli bychom, jsouce spojení, podávati, protože "pero mocnější je meč" tiskem — naším tiskem, cili zařídili bychom si ve velke a rozvětvené slovanské tiskové kanceláři, jež byla by ve spojení s naším C. N. S. Ligu slovanskou, jednotou Jihoslovanů a druhých ústředí, i svůj společný a vlastní "časopis pro časopisy." V časopise tom, anglicky psaném, kde každá národnost měla by své rubriky své ukázky, překlady včelých a vlivných listů svých i díla maděných pracovníků a významné články a úvahy jejich, podávali bychom všichni společně v předhledu pečlivém a odborném řízenem, co znáti by měly širší kruhy veřejnosti o každé jednotlivé věty slovanské zvláště a o Slovanech vůbec, psali bychom, přinášely významné posudky celých listů evropských, pracovali soustavně i postupovali proti všemu dosavadnímu předsmudku a nahořelým překážkám, jakž den ode dne se jeví. Musei by být měsíčník, magazín, převého rázu, přimáčet i v překladu vše, co užleži z vymoženosti Slovanů ve vědě, umění, písemnictví a práci a vypravten tak, abychom s hrdostí poukázati mohli na tento pramen informacín, jako pomůrku, která na každém obtku sebevětšého listu by mohla obstáti a zdarma na kruhy ty rozeseána, leekams by se dostala. Máme dnes již řadu odborníků, máme i dosti sil vydárodných, jež úkolu takového by se jistě podjaly, ano máme vzájemně dosti materiálu, jenž na jisto by získal nám uznání a porozumění i tam, kde dnes sotva znají hranice našich starých vlastí, aneb házi naše osady na roven živly všelichých. Náklad na tuto dílo záslužné nesly by ty naše organizované celky všech Slovanů v ústředí zastupujících, jež občas scházel by se ku společným poručám a tak tisk náš slovanský a společný v rouse anglickém vykonati by mohl mnoho, ba zasáh by i tam, kde snad již pomjelo se řečí mateřské v našich vlastních kruzích u dorostu, jehož jsme si byli nehleděti. Na tisíce jest mást, kam by takovýto překlad věci slovanských se posílati mohl, kde mohlo by se působiti i přímo na vrosty

oborné, jako ve veřejných knihovněch, čítárnách amerických i jiných ústavech, na školních vývěstích, universitách a p. Způsobem tím vše veházela by v známost a náklad z předplatné tisíců všech našich spolků a maděných jedinech podpory, v celku jistě by se vyplatil, po stránce mravní pak doplah vlastní byl by nezměrným. Neměli bychom, bychom ušli od Němců. Ale povázíme-li, jakou Němci vyvolali kázni vesměr Německa, jak dovedl pro Německo nadlehnutí i vše za hranicemi, co rodem bylo německé, jak dovedl doma vlastní své obětovati všechno, všechno, tu musíme se zamyslet. A vidíte, právě všechny ty německé snahy a tlak na Východ, všechny ty německé a pak maďarsko-německé kombinace v Evropě, dodávaly vždy Jihoslovanické otázce neobvyklé široké koncepcie, neobvyklé hutné struktury a svými zubečnými okraji zasáhly i do těl nejbližích stojících severních Slovanů, především Čechů a konečně i Poláků a Slovinců. Nyní jedná se o samostatné demokratické státy, třeba s cizinou sdělti vlastní vývoj postupu rekordovati! Zejména Čechové a Slováci svým zeměpisným postavením a čechové hospodářským rozvojem i kulturním posláním dosáhnouvé jednotlivými podniky brěhu Adrie, nemohou se jako budoucí stát česko-slovenský vytlačiti nechat z ránce této otázky. A budou-li klínem proti Německu, dle přání Ruska, uznají sami Jihoslované, že třeba te vzájemně pomoci. A sice nejen hospodářské po válce tak nutné, nýbrž i politické! Přiblížil se již doba, kdy bude třeba společně formulovali programové strategické severních i jižních Slovanů v přímé otázce vzájemnosti a hlavně všelichého spojení i s Ruskem. Vráti se přesvědčení z let prvého slovanského sjezdu v Praze roku 1848 a z následujících let: "že bude třeba vypracovati teorii o politické souvislosti mezi problemem severoslovanským a jihoslovanským." Tu přijde na řadu hospodářský vývoz, kulturní snahy a utužení vzájemné, jež úžeji a úžeji postoupi bude nás navzájemnými svazky společných zájmů. My zde zatím musíme pripravovati vhodnou půdu a tisku našemu případně velká ta úloha v níže netučné. (Představujeme si totiž tak jako Sokolskou Revui, jako "Slavie Review of Reviews," "Slavie Literary Digest" aneb "Slavie Echo," na jméne by nezáleželo, jako na vlastním obsahu, protože dnes jest bez odporu nej důležitější konati propagandu v anglické veřejnosti i veřejnosti americké pro rozbití a rozdělání Rakousko-uherské monarchie a pro utvoření samostatných států slovanských, jakž jest všech nás v plánu. Jest třeba propagovati náš program v rouse anglického tisku, který jest na světě nejrozkvětenější a nejčetnější, jest třeba konati i přípravy a půdu pripravovati pro otázky budoucnosti a odkud díti se může lépe a úspěšněji nežli spojeními silami všech nás Slovanů, hrdých na obámenství své americké, právě z této naší velké republiky, kde není ani censury, ani jakéhokoli jiného obmezení tisku i snah, jež dojíta jsou jen v soulahu s demokratickými institucemi nové naší vlasti. Když pak publikacemi té vtičila by se počet vydavatelstva, velké slovanské organizace, zurnalisté aneb jejich slovanské ti-skové kanceláře, vedle vlastního rázu a pomoci druhých velkých organizovaných celků, jednot a spolků slovanských, anebo by již pouhou vidinou, ale jistě jen praktickým a soustavným vedeným činem hluboce záležným, zejména, když tak zvané "Advance Copies" důležitějších stati časových posílaly by se napřed tisku cizím). Musíme ovšem i my vystoupit z mezí pouhého místního pojinnání věci a separatismu. Musíme nadzvednouti se nad obzory krajinských rozhlédnu, spolků a společků. Jen přehlednutím smělým pohledem celou situaci a posílení vůli ku zpracování vsau otázek, jež se dohodnaly souzu Vzájemnost slovanská doma i vůde, kde Slovan bratry má! Končí slovy Scheinerových: "Slovanstvo vstává a sblřá síly své k novému životu, k novému vletu. Sokol, slovanský Sokol, nechať mu leti v čelu k vysoké metě osvěty a svobody! Na zdar!"